

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
ЕКСПРЕС-ДІАГНОСТИКА В ОХОРОНІ ЗДОРОВ'Я**

для здобувачів вищої освіти 3 курсу денної форми здобуття освіти
освітньої програми «Фармація»
(назва освітньої програми)
спеціальності «226 Фармація, промислова фармація»
(шифр, назва спеціальності)
галузі знань «22 Охорона здоров'я»
(шифр, назва галузі знань)
другого (магістерського) рівня вищої освіти
(назва рівня вищої освіти)

ВИКЛАДАЧ

МАТВІЙЧУК
Олена
Петрівна

matviychukelen@gmail.com

- 1. Назва закладу вищої освіти та підрозділу:** Національний фармацевтичний університет, кафедра клінічної лабораторної діагностики
- 2. Адреса:** м. Харків, вул. Валентинівська, 4, 3-й поверх, т. 057-706-47-87.
- 3. Веб-сайт:** <http://labdiag.nuph.edu.ua>

4. Інформація про викладачів:

Матвійчук Олена Петрівна

Кандидат біологічних наук, асистент кафедри клінічної лабораторної діагностики Національного фармацевтичного університету. Досвід наукової діяльності – 10 років, «Лабораторна діагностика» (для спеціальності «Фармація» укр., рос., англ. мовами). Наукові інтереси: лабораторна діагностика, фармакологія.

5. Консультації відбуваються на кафедрі клінічної лабораторної діагностики згідно розкладу консультацій.

6. Коротка анотація: освітня компонента «Експрес діагностика в охороні здоров'я» є вибірковою дисципліною для другого (магістерського) рівня зі спеціальності 226 Фармація, промислова фармація, освітня програма «Фармація». Підсумковий контроль – залік.

7. Мета освітньої компоненти: метою вивчення освітньої компоненти «Експрес діагностика в охороні здоров'я» є оволодіння системними знаннями про сучасні експрес-методи дослідження і можливості їх використання в практичній діяльності провізора; засвоєння загальних принципів інтерпретації результатів клініко-лабораторного обстеження хворого; надання певного обсягу знань по виникненню та розвитку типових патологічних процесів; надання системних знань про вплив лікарських засобів на лабораторні показники.

8. Компетентності відповідно до освітньої програми:**Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК):**

- здатність підвищувати свій загальномовний рівень та застосовувати його у сфері діяльності фахівця;
- усне та письмове спілкування рідною мовою;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, володіння методологією пізнання;
- здатність до організації і планування, розв'язання проблем та прийняття рішень;
- засвоєння основ базових знань з професії;
- здатність до проведення досліджень на відповідному рівні здатність оволодіння сучасними знаннями;
- навички управління інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел);
- здатність діяти на основі етичних міркувань;
- здатність до використання програмних засобів і навички роботи в комп'ютерних мережах, уміння створювати бази даних і використовувати інтернет-ресурси; - дотримання правил безпеки.

Hard-skills / Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

- здатність до впровадження наукової організації праці в медичних закладах різного профілю; - здатність на основі клінічних протоколів застосовувати ті чи інші лабораторні дослідження, проводити перевірку їх ефективності та безпеки методик діагностики для використання в інтересах пацієнта;
- здатність до використання результатів лабораторних досліджень для діагностики найрізноманітнішої патології, їх перебігу, прогнозування в умовах лабораторії.
- здатність до оцінювання закономірностей змін клініко-лабораторних показників під впливом різноманітних ліків для контролю за дією лікарських препаратів з метою підвищення ефективності та безпечності лікарської терапії;
- здатність до використання результатів клініко-лабораторних аналізів під час здійснення професійної компетентності провізора;
- здатність до використання системних знань про сучасні лабораторні методи дослідження в практичній діяльності провізора;
- здатність інтерпретації отриманих даних клініко-лабораторних досліджень;
- здатність шляхом самостійного навчання освоїти нові області, використовуючи здобуті медикобіологічні знання та вміння; - дотримання правил етики.

9. Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Проводити підготовку оснащення робочого місця та особисту підготовку до проведення лабораторних досліджень, з дотриманням норм безпеки та персонального захисту, забезпечувати підготовку до дослідження зразків різного походження та їх зберігання.

ПРН 2. Визначати якісний та кількісний склад речовин та їх сумішей. Демонструвати використання знань про морфологічні зміни тканин і органів для діагностики патологічних станів, виявляти помилкові результати та вживати заходи щодо їх корекції.

ПРН 3. Застосовувати сучасні комп'ютерні та інформаційні технології.

ПРН 15. Виконувати лабораторні дослідження для діагностики паразитарних інвазій.

ПРН 17. Надавати першу медичну допомогу та забезпечувати лабораторно-діагностичну складову в умовах війни та надзвичайних ситуацій.

10. Статус освітньої компоненти: Вибіркова

11. Пререквізити освітньої компоненти: «Медична біологія», «Медична та біологічна фізика», «Аналітична хімія», «Медична хімія», «Біологічна хімія», «Біоорганічна хімія», «Фізіологія», «Патологічна фізіологія», «Мікробіологія,

вірусологія та імунологія з мікробіологічною діагностикою».

12. Обсяг освітньої компоненти: **90** годин **3** кредити ECTS, лекції – 8 год., практичні заняття – 24 год., самостійна робота – 58 год.

13. Організація навчання:

Формат викладання освітньої компоненти: проведення лекцій і практичних занять для кращого розуміння тем.

Зміст освітньої компоненти:

Змістовий модуль 1. Вступ до експрес діагностики. Загальні принципи лабораторної діагностики. Застосування швидких тестів на всіх етапах лікувально-діагностичного процесу.

Тема 1. Загальні принципи лабораторної діагностики. Лабораторні методи дослідження біологічного матеріалу. Норми показників. Предмет і задачі лабораторної діагностики. Загальний аналіз крові. Основні клінічні показники системи крові. Правила забору крові на загальний клінічний аналіз. Склад і функції крові. Вікові зміни складу крові. Загальні принципи лабораторної діагностики. Лабораторні методи дослідження біологічного матеріалу. Норми показників. Застосування швидких тестів на всіх етапах лікувально-діагностичного процесу. Умови ефективного використання. Переваги та особливості.

Тема 2. Кардіологічні тести в лабораторній діагностиці. Аналіз досліджуваних показників та інтерпретація результатів. Основні механізми лікарсько-індукованої анемії. Лікарські засоби, що використовуються для стимуляції еритропоезу. Призначення препаратів заліза. Засоби, що рекомендуються для стимуляції лейкопоезу. Засоби, які найчастіше пригнічують функції тромбоцитів. Антикоагулянти, антиагреганти, фібринолітики. Гемостатичні препарати.

Тема 3. Експрес тести у діагностиці інфекційних захворювань. Аналіз досліджуваних показників та інтерпретація результатів. Дослідження фізичних та хімічних властивостей крові та сечі при інфекційних хворобах. Мікроскопічне дослідження осаду сечі. Кількість, колір, прозорість, запах, реакції відносної густини. Фізичні властивості сечі в нормі і зміни їх при патології.

Тема 4. Експрес тести в ендокринологічній практиці. Аналіз досліджуваних показників та інтерпретація результатів. Виявлення вмісту глюкози, гормонів та ферментів у крові та сечі.

Змістовий модуль 2.

Експрес-методи виявлення онкологічних, генетичних захворювань та вмісту наркотичних речовин. Вплив лікарських препаратів на лабораторні показники.

Тема 5. Експрес тести у діагностиці онкологічних захворювань. Аналіз досліджуваних показників та інтерпретація результатів. Виявлення онкомаркерів у біологічному матеріалі

Тема 6. Експрес тести для виявлення наркотичних речовин в організмі людини. Аналіз досліджуваних показників та інтерпретація результатів.

Тема 7. Експрес-діагностика генетичних захворювань. Аналіз досліджуваних показників та інтерпретація результатів.

Тема 8. Вплив лікарських препаратів на лабораторні показники.

Семестровий залік з модуля «Експрес-діагностика в охороні здоров'я»

14. Види та форми контролю:

Види та форми контролю:

Поточний контроль: усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач.

Контроль змістових модулів: усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач.

Семестровий контроль: відповіді на теоретичні питання, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач.

Форма семестрового контролю: семестровий диференційований залік.

Умови допуску до контролю змістових модулів: для допуску до контролю змістового модуля необхідна наявність мінімальної кількості балів за теми (заняття) змістового модулю.

Умови допуску до семестрового контролю: поточний рейтинг більше 60 балів, відсутність невідпрацьованих пропусків практичних занять, виконання всіх вимог, які передбачені робочою програмою освітньої компоненти.

15. Система оцінювання з освітньої компоненти:

Система оцінювання з освітньої компоненти:

Результати семестрового контролю у формі диференційованого заліку оцінюються за шкалою ECTS, 100-бальною та чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Бали з освітньої компоненти нараховуються за таким співвідношенням:

Поточне тестування та самостійна робота								Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	
7-11	7-11	7-11	9-17	7-11	7-11	7-11	9-17	
30 -50				30 -50				60-100

Самостійна робота здобувачів вищої освіти оцінюється під час поточного контролю та під час контролю змістового модуля

16. Політики освітньої компоненти:

Політика щодо академічної доброчесності. Ґрунтується на засадах академічної доброчесності, наведених в ПОЛ «Про заходи щодо запобігання випадків академічного плагіату у НФаУ». Списування при оцінюванні успішності здобувача вищої освіти під час контрольних заходів на практичних (семінарських, лабораторних) заняттях, контролю змістових модулів та семестрового екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем.

Політика щодо відвідування занять. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відвідувати навчальні заняття (ПОЛ «Про організацію освітнього процесу НФаУ») згідно з розкладом (<https://nuph.edu.ua/rozklad-zanyat/>), дотримуватися етичних норм поведінки.

Політика щодо дедлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості. Відпрацювання пропущених занять здобувачем вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про відпрацювання студентами пропущених навчальних занять та порядок ліквідації академічної різниці в навчальних планах у НФаУ» згідно з встановленим на кафедрі графіком відпрацювань пропущених занять. Підвищення рейтингу та ліквідація академічної заборгованості з освітньої компоненти здійснюється здобувачами освіти відповідно до порядку, наведеного в ПОЛ

«Про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у НФаУ». Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених кафедрою для виконання видів письмових робіт з освітньої компоненти. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – до 20% від максимальної кількості балів за даний вид роботи.

Політика щодо оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляцій). Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження (апеляцію) оцінки з освітньої компоненти, отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про оскарження результатів семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти у НФаУ».

17. Інформаційне та навчально-методичне забезпечення дисципліни:

<p>Обов'язкова література</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вплив лікарських засобів на лабораторні показники. Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / Залюбовська О.І., Литвинова О.Н., Зленко В.В. та ін. – Х.: Вид-во НФаУ: Золоті сторінки, 2013.– 96 с. 2. Лабораторна діагностика. Клінічний аналіз крові: навч. посібник/Р.Ф. Єрмоєнко, Е.В. Супрун, О.М. Литвинова та ін. – Х.: НФаУ, 2017. – 44 с. 3. Вплив лікарських засобів на лабораторні показники: навч. посібник для студентів мед. та фармацевт. вузів / О. І. Залюбовська, В. В. Зленко, О. М. Литвинова та ін. - Х.: Вид-во НФаУ, 2010. - 84 с. 4. Побічна дія ліків: підручник-довідник/С.М. Дроговоз, А.П. Гуденко, Я.А. Бутко та ін. - Х.: Вид-во СІМ, 2010. - 480 с.Клінічна лабораторна діагностика / навч. посіб. // Залюбовська О.І., Литвинова О.М., Кіреєв І.В., Зленко В.В., Карабут Л.В. - Х.: Вид-во НФаУ: Золоті сторінки, 2008. -200с. 5. Клінічні лабораторні методи дослідження: Навч. посіб. / І.А.Зупанець, В.Ф.Москаленко, С.В.Місюрьова та ін.; За ред. І.А.Зупанця, В.Ф.Москаленка. -Х.: Вид-во НФаУ; Золоті сторінки, 2001. - 178 с.
<p>Додаткова література для поглибленого вивчення освітньої компоненти</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кишкун А.А. Гормональні та генетичні дослідження у клінічній практиці - М.: Лабора, 2007. - 397 с. 2. Клінічна оцінка біохімічних показників при захворюваннях внутрішніх органів/Под ред. В.Г. Передерія, Ю.В.Хмелевського. – Київ: Здоров'я, 1993. – 190 с. 3. Клінічна біохімія: Підручник / Д.П. Бойків, Т.І. Бондарчук, О.Л. Іванків та ін.; За ред. О.Я. Скларова. - К.: Медицина, 2006. - 432 с. 4. Козинець Г.І. Інтерпретація аналізів крові та сечі. – СПб, 1997. – 128 с. 5. Кеттайл В.М., Аркі Р.А. Патолофізіологія ендокринної системи - СП.: Біном, 2001. - 336 с. 6. Луцик О.Д., Іванова О.Й., Кабак К.С., Чайковський Ю.Б. Гістологія людини. - Київ: Книга плюс, 2003. - 592 с. 7. Окороков А. Н. Діагностика хвороб внутрішніх органів у 9 томах. - М.: Мед. літ., 2000. 8. Плакунов В.К. Основи ензимології. М.: Логос, 2001. - 128 с.

<p>Актуальні електронні інформаційні ресурси (журнали, сайти тощо) для поглибленого вивчення освітньої компоненти</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. http://www.library@nuph.edu.ua – бібліотека Харківського національного фармацевтичного університету. 2. http://www.kh.med.bibc@ukr.net – Харківська державна медична бібліотека. 3. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка. 4. www.arsenicum.net – інформаційний сайт про миш'як. 5. http://www.cct.com.ua/oh_pr/11.1.10.html – державні санітарні правила і норми 6. www.emed.org.ua – медична література. 7. http://profmed.at.ua/index/gigienichni_vimogi_do_ustatkuvannja_ditjachikh_ustanov/0-199 – профілактична медицина.
<p>Система дистанційного навчання Moodle</p>	<p>https://pharmel.kharkiv.edu/moodle/course/view.php?id=4600</p>